

AANDACHT

nummer 241

24 september 2019

**kbo-pcob
haarlem**

Aandacht 241, 24 september 2019

KBO: KATHOLIEKE BOND VAN OUDEREN

KBO Haarlem

opgericht 12 oktober 1952

☒ postadres secretariaat: Laan van Berlijn 383, 2034 SM Haarlem

💻 www.kbohaarlem.nl

€ rek. nr. NL29 INGB 0000 1742 92 t.n.v. KBO Haarlem

Dagelijks Bestuur KBO

Herrie Weber, voorzitter, 536 28 56

herrieweber@chello.nl

Joke Hulsebosch, secretaris, 535 09 01

jokemhulsebosch@gmail.com

Ton van Meurs, penn., 535 36 48

penningmeester-KBO@outlook.com

Ledenadministratie KBO

Voor aanmelden van nieuwe leden; opgave van e-mailadres; veranderingen van adres / telefoon / e-mailadres; melden van overlijden, beëindiging van lidmaatschap.

Nancy van Kampen, 525 27 98

nancy-kboleden@outlook.com

PCOB: PROTESTANTS CHRISTELIJKE OUDERENBOND

Afdeling Haarlem

☒ postadres secretariaat, Botterboulevard 189, 2022 GA Haarlem

💻 www.kbohaarlem.nl

€ rek. nr. NL12 RABO 0149 6702 57 t.n.v. PCOB afd. Haarlem e.o.

Bestuur PCOB

Voorzitter: **vacature**. Interim voorzitter: Maarten Visser (zie hieronder)

Secretaris: **vacature**. Interim secretaris: Gert Vedder (zie hieronder)

Maarten Visser, penningmeester, 527 48 04

mhvisser@planet.nl

Rina de Leeuw-van Dongen, lid, 526 28 77

Nel Pool-Verbeek, lid, 529 31 59

npool@quicknet.nl

Gert Vedder, lid, 537 17 88

gjvedder@gmail.com

Redactie Aandacht

Harry Heemskerk, 533 19 92 redactie.aandacht@kbohaarlem.nl

Kopij inleveren

Kopij voor het volgende nummer [242] van Aandacht uiterlijk op woensdag 16 oktober naar redactie.aandacht@kbohaarlem.nl

Ook uw reacties op deze Aandacht richt u aan het redactieadres.

Klachten over bezorging van Aandacht / Magazine KBO-PCOB

KBO: mw. N. van Kampen, 525 27 98 nancy-kboleden@outlook.com

PCOB: dhr. G. Vedder, 537 17 88 gjvedder@gmail.com

Bij de voorplaat (jaartheme: beelden in openbare ruimte)

Titel: Wasvrouw   Beeldhouwer: Wilfried Put   Jaar: 1965

Locatie: Leeuwerikenstraat, Zandvoort   Foto: Harry Heemskerk

Wilfried Put is geboren in De Rijp. Na de ambachtsschool in Alkmaar heeft hij achtereenvolgens gewerkt en geleerd bij Edelsmidse Brom in Utrecht en het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs, afdeling edelsmeden in Amsterdam. Tussen 1954-1955 was hij assistent van de beeldhouwers Johan van Zweden en Cor Hund en kreeg hij les van de beeldhouwster Wil Hund. Daarna was hij van 1958 tot 1962 student aan de Rijksakademie van beeldende kunsten, afdeling beeldhouwen.

Naast zijn werk als beeldhouwer en medailleur werkt Put als Rijksgecommiteerde bij Artibus in Utrecht. Tevens was hij docent beeldhouwen aan de Academie Minerva in Groningen en bij de Stichting CREA in Amsterdam.

In 1963 kreeg hij de Kleinplastiekprijs Madurodam en in 1980 de Charlotte van Pallandtprjs.

Bron: Wikipedia

AANDACHT VOOR MENSEN (KBO)

Onze bijzondere jarigen

80, 85, 90, 95 en 100 jaar; en elk jaartje meer

12 leden hopen hun 80ste verjaardag te vieren

11 leden hopen hun 85ste verjaardag te vieren

1 lid hoopt haar 90ste verjaardag te viern

Nieuwe leden

We heten 6 nieuwe leden van harte welkom.

Overleden en in uw gebeden aanbevolen

7 leden zijn overleden

BESTUUR EN ORGANISATIE

Van de voorzitter

door Herrie Weber

Beste mensen,

In april 2020 ben ik twee termijnen van vier jaar voorzitter geweest van KBO Haarlem. Ik heb besloten me niet meer herkiesbaar te stellen. Ik hoop tijdens de Algemene Ledenvergadering van april a.s. de voorzittershamer aan mijn opvolger/ster over te dragen nadat de leden daarmee ingestemd hebben.

Dan komt er een einde aan een periode die ik met veel plezier beleefd heb. De contacten binnen het bestuur, met de werkgroepen, met de leden en externe organisaties leveren veel voldoening

op. Ik kan iedereen – die zich geroepen voelt – aanbevelen te reageren op de aanstaande vacature. Voorzitter zijn van KBO Haarlem is een mooie en dankbare functie.

In de volgende Aandacht komt de officiële vacature te staan. Ook op de website zal er dan ruime informatie komen. En mocht u nu al interesse hebben, neem gerust vrijblijvend contact op met een of meer bestuursleden.

In het vorige KBO-PCOB Magazine stond een uitgebreid en helder verslag van het koopkrachtonderzoek dat KBO-PCOB in de maanden juni en juli jl. heeft laten uitvoeren onder leden van KBO-PCOB. Een interessant overzicht. Goed dat KBO-PCOB elk jaar dit onderzoek laat uitvoeren en het bij de overheid onder de aandacht brengen.

In de pers worden de gepensioneerden door jongerenorganisaties vaak weggezet als de rijke generatie die een eigen huis heeft dat afbetaald is. Maar uit het onderzoek blijkt iets anders. Het onderzoek betreft alleen senioren.

- ✚ 55% heeft een eigen huis waarvan maar 20% de hypotheek heeft afgelost.
- ✚ 13% heeft alleen AOW en 21% moet gebruik maken van WMO voorzieningen.
- ✚ 35% heeft geen eigen vermogen. Dat zijn ruim 1 miljoen senioren.
- ✚ 64% moet meer op hun uitgaven letten dan een jaar geleden.

De gevolgen van deze cijfers hebt u zelf kunnen lezen maar wat is de oorzaak? Daar ging dit onderzoek niet over dus werd er in het artikel ook niet op in gegaan.

Het artikel ging over de koopkracht maar niet over het inkomen.

Over het inkomen het volgende.

Sinds de crisis in 2008 zijn diverse pensioenfondsen in de problemen gekomen, ook door een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. Bij deze berekening werd tot 2005 uitgegaan van een rendement van 4% van de fondsen. Daarna werd de berekening gekoppeld aan de marktrente en deze is sinds de crisis alleen maar

gedaald. Het werkelijke rendement van de fondsen over de afgelopen 20 jaar ligt tussen de 6% à 7% maar de dekkingsgraad daalde dramatisch door de lage rekenrente. Sinds het uitbreken van de crisis is het kapitaal van de fondsen meer dan verdubbeld maar de dekkingsgraad daalde, ondanks het gestegen kapitaal. En als de dekkingsgraad minder dan ca. 105% is, mag er niet geïndexeerd worden. Als de dekkingsgraad onder de 100% komt, moet er zelfs gekort worden. Dat is bij diverse fondsen dan ook gebeurd. Het niet indexeren is nu opgelopen tot ca. 18%. Daar komt voor diverse fondsen de korting dan nog bij. **Dat is de oorzaak van de koopkrachtdaling bij veel gepensioneerden.** Gelukkig zijn er ook veel fondsen die wel indexeren. Meestal bedrijfspensioenfondsen en kleinere die de dekkingsgraad verzekerd hebben. Dat laatste is voor grote pensioenfondsen niet betaalbaar.

Met bevreemding heb ik gekeken naar de pré-pensionado's. Die staan er slechter voor dan de gepensioneerden. Dit begrijp ik niet helemaal. Jammer dat in het artikel niet vermeld is of zij werken of uitkeringsgerechtigd zijn. Dat maakt een groot verschil. Voor de pré-pensionado's kan de klap bij pensionering hard aankomen. Zitten ze bij een pensioenfonds dat sinds de crisis niet geïndexeerd heeft dat wordt hun pensioen berekend over het salaris van 2008. Daarna is ook hun pensioenaanspraak niet verhoogd. Een pensioen van 70% van het laatstgenoten salaris zit er dan niet in.

Volgens het CBS gaan de huishoudens er in 2020 ca. 1,2% in koopkracht op vooruit. Dat is het gemiddelde huishouden. Maar ik zou graag enige differentiatie zien. Huishoudens met werkenden gaan er meer op vooruit dan huishoudens van gepensioneerden.

Stuitend vond ik het optreden van de voorzitter van de commissie Dijsselbloem in het TV programma Buitenhof. Onze oud-minister van financiën vond dat de pensioenfondsen met een lage dekkingsgraad al veel eerder en meer hadden moeten korten. Hij hekelde het

Pensioenakkoord en wilde zelfs strakkere richtlijnen m.b.t. de buffers die de pensioenfondsen moeten aanhouden. Echt een man die regels belangrijker vindt dan mensen.

Hersenen, wij hebben ze allemaal. Ons lichaam draait op hersenen. Onze hersenen gebruiken maar liefst 20% van onze energie die wij door eten en drinken binnen krijgen. Door het juiste eten houden wij onze hersenen in topconditie. Door een gebrek aan energie zullen de hersenen minder goed functioneren wat het onthouden en concentreren nadelig beïnvloedt.

Wat hebben de hersenen nodig voor hun werking?

Vetzuren, vitamines en mineralen. Deze komen vooral voort uit gezonde en gevarieerde voeding.

Nu het najaar aangebroken is en de dagen korter worden is extra daglicht welkom. Op woensdag 9 oktober is de laatste fietstocht van dit seizoen. Elke woensdagmorgen is er een wandeling in de duinen waar nog nieuwe deelnemers welkom zijn. Informatie over alle activiteiten vindt u in onze Aandacht.

Voor de bladeren gaan vallen verkleuren ze eerst.

ACTIVITEITEN

alle activiteiten zijn voor leden van KBO en PCOB

Agenda   24 september t/m 29 oktober

Praat- en Luistercafé

Elke eerste zondag van de maand   zie blz. 10

Bijeenkomsten in De Schakel

Elke tweede woensdag van de maand   zie blz. 20

Wandelen in de duinen

Elke woensdag   zie blz. 13

Fietsen

Elke tweede woensdag van de maand   zie blz. 13

Bridge

Elke laatste woensdag van de maand

Ipad hulp

Elke donderdag 14:00   Ton v.d. Voort   zie blz. 24

Klaverjassen

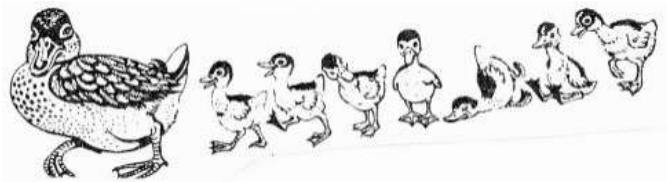
Elke eerste vrijdag van de maand

2 okt. Internationale dag van de Ouderen   zie blz. 14
29 okt.. Aandacht 242 verschijnt

Vooruitblik   (om alvast in uw agenda te noteren)

26 nov. Lezing over het Zilveren Kruis

23 – 27 dec. Kerstreis   zie blz. 14

Meer informatie: zie www.kbohaarlem.nl

Hier vindt u ook informatie over activiteiten die door anderen dan KBO-PCOB worden aangeboden.

Praat- & Luistercafe

Elkaar ontmoeten in een goede sfeer en praten over ouder worden; gedachten en meningen met elkaar willen delen en elkaar aanvullen.

Gespreksthema: BUUV

Iedereen heeft weleens een vraag.
Of iets te bieden...

BUUV brengt mensen bij elkaar en zorgt dat iedereen mee kan doen, ook als mensen niet digitaal vaardig zijn.
Hoe werkt BUUV? Wat kan BUUV voor mij betekenen?

Wilma van der Zwan komt ons dat uitleggen en geeft voorbeelden en ideeën waar u vast iets mee kunt! BUUV is op allerlei terreinen actief. Zoals koken, vervoer, gezelschap, boodschappen doen, begeleiding naar de dokter, een klus in huis of tuin. Aan BUUV zijn geen kosten verbonden, alleen soms een onkostenvergoeding voor materiaal of reiskosten bij vervoer.

Er zijn vijf sociaal makelaars die werken vanuit vertrouwen en ondersteunen waar dit nodig is.

Hierbij nodigen wij u weer van harte uit op:

Datum/tijd: zondagmiddag 6 okt. 2019 van 14:00-16:00 uur.

Plaats: Restaurant Vooges Centraal,
Kennemerplein 6 (achterkant station Haarlem).

Kosten: € 2,--.

Onder het genot van een drankje en een hapje worden er verschillende onderwerpen, in een ontspannen sfeer met elkaar besproken. Het stellen van vragen en het napraten door de aanwezigen wordt zeer op prijs gesteld.

Commissie Welzijn

M. Mathijssen: 06-488 25 154 marianne.mathijssen@xs4all.nl

Nel Dellebeke: 023-525 13 46 ndellebeke@gmail.com

Het bemoedigende Praat- & Luistercafe

Een verslag van de samenkomst op 1 september 2019

Telkens weer een goede invulling geven aan de maandelijkse samenkomsten van het Praat- & Luistercafé lijkt me geen eenvoudige opgave. De inzet die onze Commissie Welzijn daarbij aan de dag legt, verdient alle lof. Ik heb al veel bijeenkomsten bijgewoond en telkens weer ga ik met een goed gevoel naar huis. Met een gevoel dat aan de opzet 'praten en luisteren' op uitstekende wijze werd voldaan.

De spreker die voor zondagmiddag 1 september jl. werd uitgenodigd – Ds. Ad van Nieuwpoort - geniet in onze regio bekendheid als theoloog, schrijver en begenadigd predikant. Het grote aantal bezoekers van deze Praat- & Luistermiddag maakte duidelijk dat zijn bekendheid hem was voorgedaan. Er moesten in de bibliotheekzaal van restaurant Vooges, waar we samenkwamen, heel wat stoelen bijgezet worden om alle bezoekers een plekje te bieden.

Ad van Nieuwpoort 'opende' voor ons op boeiende en inlevende wijze het boek Job dat de geschiedenis van de gelijknamige hoofdpersoon beschrijft. Een Bijbelverhaal dat vermoedelijk stamt uit de tijd rond 350 jaar voor Christus. Ik mag opschrijven dat er ademloos werd geluisterd naar zijn gloedvolle betoog en inspirerende uitleg, waarin hij naar voren bracht hoe toepasselijk het oude verhaal nog steeds is in onze tijd en in de maatschappij waarin wij nu leven. Een uitleg waarbij niet alleen zijn duidelijke stem en grote kennis, maar het leek wel zijn hele lichaam actief werd aangewend.

Er werd door velen actief nagepraat over deze bijzondere middag en ook deze keer ging ik huiswaarts met een warm en tevreden gevoel. Een anders nogal stille zondag was waardevol ingevuld.

Herman Broek.

Tel je zegeningen

Beste mensen, hierbij wil ik u deelgenoot maken van wat mijn ervaring was in ons Praat- & Luistercafé van 1 september 2019.

Ds. Ad van Nieuwpoort werd gevraagd om te komen vertellen over het Thema 'Tel je zegeningen...' Hij is theoloog en dominee in het dorpskerkje van Bloemendaal en schrijver van tot op heden acht boeken. Marianne kondigde hem aan als een bijzonder mens... Ik vond hem een flamboyante verschijning die zijn lezing met passie en elan voerde.

Hij is een gepassioneerd verteller die ons een flitsende lezing gaf over de Bijbelse man Job uit het OT. Ds. van Nieuwpoort wist ons als luisterend publiek echt te raken, te prikkelen, te tacelen en te inspireren. Deze dorpspredikant uit Bloemendaal belichtte alle facetten over het leven van Job: in feite gaat het over goed en kwaad en over de voor- en tegenspoed en het lijden in het leven van Job maar ook in ons eigen leven.

Hij hield ons een spiegel voor en reflecteerde veel details uit het boek Job naar het heden. Hoe gaan wij om met zegen en geluk, tellen en zien wij onze zegeningen en hoe gaan wij met onheil in ons persoonlijke leven om? Ook vertelde Ad een heel verdrietige ervaring die tijdens zijn zomervakantie plaats had gevonden. Een goede vriendin van 52 jaar was na een val van een berg in Italië omgekomen. Vaak stoppen wij dat weg en verbergen dit voor de buitenwereld, omdat we heden ten dage in een tijd leven waarin alles leuk moet zijn, vervelende en nare dingen met de mensen in onze omgeving durven wij niet te delen want dat maakt ons impopulair. Aan het eind van de lezing droeg Ad het gedicht voor van de moeder van de vrouw van Martinus Nijhoff en hij vertelde ons dat wij het Bijbelboek Job ook als poëzie kunnen lezen.

Eind goed al goed: Jahwe-God zegende Job. En nadat hij zijn beproevingen met succes had doorstaan, kreeg hij twee keer zoveel als hij vroeger bezat en hij voegde nog 140 jaar aan zijn leven toe totdat hij verzadigd van het leven was.

Wat mij betreft is ds. Ad van Nieuwpoort als gastspreker bij het Praat- & Luistercafé zeker een aanrader en hopelijk is zijn komst voor herhaling vatbaar.

Ben Schutte

Wandelen

Nora Teeuwen, 023-527 18 92

Elke woensdag om 10:00 uur

<u>25 sep.: Kennemerduinen;</u>	Verzamelen bij de Tetterodehal
<u>2 okt.: Koningshof;</u>	Verzamelen op de parkeerplaats
<u>9 okt.: Bleek en Berg;</u>	Verzamelen op de parkeerplaats
<u>16 okt.: Oase;</u>	Verzamelen bij de ingang
<u>23 okt.: Middenduin;</u>	Verzamelen bij de Tetterodehal
<u>30 okt.: Elswout;</u>	Verzamelen op de parkeerplaats

Beste fietsers,

Helaas! Weer een verregende fietsdag. Maar we hopen op een laatste mooie en droge dag op 9 oktober.

Datum:	9 oktober om 10:00 uur verzamelen.
Plaats:	In 't Trionk, Van Oosten de Bruinstraat 60.
Start:	10:30 uur.
Aangeboden:	Lunchbijdrage door KBO-PCOB t.w.v. € 5,--.
Kosten:	Meerkosten voor lunch en drinken tijdens de lunch.

Groet, Ineke Eeken, 06-145 29 549

Internationale Dag van de Ouderen

Zie de vorige Aandacht, nr. 240, blz. 16.

Aanmelden kan nog t/m 28 september bij:

- Lia Burger, 023-533 17 97   robenliaburger@kpnmail.nl
- Joke van Galen, 023-540 69 88   DOJVgalen@tele2.nl
- Clemens Reus, 023-539 10 21   clemens.reus@gmail.com

Wij hopen u op 2 oktober te ontmoeten!

De zaal is open om 10:30 uur. We beginnen de dag om 11:00 uur.

Kerstreis 2019 (23 tot en met 27 december)

Zie de vorige Aandacht 240, blz. 16 en 17.

Het volledige programma staat eind oktober in Aandacht 242 en u kunt boeken op dinsdag 12 november bij Leny Kooijman op telefoonnummer 023-540 05 66. Het programma kunt u al eerder vinden op onze website: www.kbohaarlem.nl

De rubriek Vraag en Aanbod

In Aandacht 239, blz. 18 hebben we u erop gewezen dat deze rubriek op onze website (www.kbohaarlem.nl) is geopend. Er wordt al gebruik van gemaakt en er staan al weer enkele nieuwe aanbiedingen op. Kijk er eens naar!

door Gerard van de Mast

Verkennerskamp

Als het lange tijd niet geregend heeft en het gevaar voor bosbranden groot is, denk ik nog wel eens aan het kampvuur van de verkennerskampen. Dan zongen we, luisterden we naar een verhaal dat paste bij het vuur in de donkere, stille avond en staarden we naar de vlammen en naar de roodgloeiende vonken die hoog in de lucht verdwenen. Nu pas, na zoveel jaren, vraag ik me af hoe de kampleiding ('de staf') het aandurfde om zo'n vuur te organiseren midden in een gortdroog dennenbos. Er was vast geen toestemming gevraagd want die zou stellig niet gegeven worden!

Vier zomerkampen heb ik meegemaakt: Aalten, Renkum, Bentheim (in Duitsland; we moesten allemaal een geldig paspoort hebben) en Montferland.

Iedere kampdag werd afgesloten met een avondgebed. In Renkum gebeurde dat rond een Mariabeeldje dat geparkeerd was in de splitsing van een dennenboomstam: 'Onze Lieve-Vrouw ter bosbes' heette dat. Vóór het beeldje brandde een waxinelichtje. In het donkere bos bij het povere licht van twee stormlantaarns stonden we in een halve cirkel. Drie jongens, van wie ik er één was, zongen dan gregoriaans "*Nunc dimittis servum tuum Domine ...*". Het is de lofzang van de oude Simeon in de tempel van Jerusalem nadat hij

het kind, de Messias, had mogen zien. Na elke strofe kwam dan de hopman die met zijn donkerbruine stem de Nederlandse vertaling als een voice-over voordroeg: "*Laat nu Heer, uw dienaar gaan...*" etc. De strofes werden telkens afgewisseld door een soort refrein en dat zongen we allemaal "*In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum*". "*In uw handen, Heer, beveel ik mijn geest*". Dan sprak de aalmoezenier (die dan dus tien dagen aan het normale parochiewerk onttrokken werd) een geïmproviseerd gebed. Tot slot zongen we één van de Marialiederen die we er toen nog in overvloed hadden. Na de zegen van de aalmoezenier kwam de hopman weer met zijn sonore rustige stem: "Mannen (de stafleden noemden ons consequent mannen, nooit jongens of jongelui of mannenbroeders, nee altijd: mannen) we gaan nu in rust naar de tent. Over een kwartier is het silentium (= stilte). Welterusten". En bijna zwijgend zochten we onze patrouilletent op, waar onderdrukt gegrinnikt werd totdat het silentiumsignaal klonk. Na een paar minuten – sommige jongens waren van vermoeidheid al in slaap gevallen – scheen het licht van een zaklantaarn op het dak van de tent: de hopman vroeg fluisterend of er problemen waren.

"Nee hopman".

"Mooi, welterusten mannen".

Volmaakt tevreden was ik dan.

Als ik dit nu aan mijn kleinzoon zou vertellen – hij is nu even oud als ik toen ik voor het eerst meeding op verkennerskamp – zou hij me waarschijnlijk glazig aankijken en denken: "Welke idioot gaat er nou in het donkere bos Latijn staan zingen?" Daarom vertel ik het hem niet. Misschien later.

Wat is er in een paar decennia ongelooflijk veel veranderd!

BESTUUR EN ORGANISATIE

Van de (interim) voorzitter.

Het najaar van 2019 heeft inmiddels zijn intrede gedaan door het jaargetijde de herfst. Toch wil ik in dit stukje graag nog even stil staan bij de zomer, bij een bericht waarvan ik onder de indruk was.

'Insecten sterven wereldwijd in hoog tempo uit, rampzalig voor natuur'

Wij zijn indirect zeer afhankelijk van insecten. Zij zorgen ervoor dat het ecosysteem in de natuur goed functioneert. Dat deze

kleine dieren zo belangrijk zijn in ons bestaan.

Dat het aantal insecten in Nederland dramatisch daalt, was al bekend maar nu blijkt uit onderzoek dat wereldwijd het aantal insecten dusdanig is gedaald dat 'rampzalige gevolgen' dreigen voor de natuur. Maar liefst 40 procent van alle insectensoorten loopt gevaar de komende decennia uit te sterven.

Het onderzoek, het eerste dat wereldwijd werd uitgevoerd op dit gebied, werd gepubliceerd in het tijdschrift *Biological Conservation*. Daarin schrijven de onderzoekers onder meer dat met name de intensieve landbouw een rol speelt in het verdwijnen van de insecten. Maar ook stedenbouw, gebruik van pesticiden en klimaatverandering spelen een rol. Insecten sterven acht keer sneller uit dan andere dieren, ontdekten de onderzoekers. Desastreuus, aangezien insecten een essentiële rol spelen in ecosystemen: met name natuurlijk voor bestuiving van planten en gewassen en daarmee voor ons voedsel.

Insecten die het sterkst in aantal zijn afgenomen zijn bijvoorbeeld bijen, vlinders, hommels en kevers. Daar moeten we toch niet aan denken, dat deze dieren, die ons zo vertrouwt en bekend zijn zeker in de zomer, er over enkele jaren niet meer zijn. Hoe kwetsbaar zijn zij door ons.

Insecten die het sterkst in aantal zijn afgenomen zijn bijvoorbeeld bijen, vlinders, hommels en kevers. Daar moeten we toch niet aan denken, dat deze dieren, die ons zo vertrouwt en bekend zijn zeker in de zomer, er over enkele jaren niet meer zijn. Hoe kwetsbaar zijn zij door ons.

Ik citeer hieronder Peter Nissen, predikant uit Oosterbeek:

Mijn God schiep eerst de dieren

Of de dieren er in de Bijbelse beeldspraak nu eerder waren dan wij of niet, wij zijn deel van hetzelfde geheel. Wij zijn verbonden met elkaar. Wij zijn aangewezen op elkaar. Daarom verdient de natuur onze respectvolle aandacht, onze zorgzaamheid, onze terughoudendheid ook. Wij mogen haar niet kwetsen of verminken, haar niet uitbuiten en niet ruïneren. Dat heeft consequenties voor ons alledaagse leven: voor hoe wij omgaan met huisdieren, met de bio-industrie, voor hoe wij eten en consumeren. Wij mogen niet zomaar alles met dieren doen. De Bijbel geeft allerlei voorschriften voor het goed behandelen van en het welzijn van dieren en verbiedt het doden of verwonden van dieren voor ons eigen plezier. Respectvol omgaan met dieren is voor de Bijbel onderdeel van het respectvol omgaan met heel de schepping. Want ook onze achterkleinkinderen hebben recht op een leefbare wereld.

En zo is het maar net.

De activiteiten

De seizoenactiviteiten van dit najaar zijn inmiddels gestart. Let wel: alle activiteiten in dit blad (zie pagina 9) – ongeacht of deze worden georganiseerd door KBO of PCOB – zijn voor zowel KBO- als PCOB leden toegankelijk.

Jammer vind ik wel dat de meeste activiteiten door de week en overdag worden georganiseerd. Daardoor kunnen onze (jongere) leden die nog werken niet altijd deelnemen. Dat geldt ook voor mij; het is één van de redenen waarom u mij incidenteel aantreft bij de activiteiten, helaas. Desalniettemin wens ik u veel plezier bij de activiteiten van onze ouderenbonden!

Hartelijke groet,

Maarten Visser, interim voorzitter & penningmeester

Telnr. 023-527 48 04, bereikbaar na 19:30 uur.

Herfst

Alle blaadjes gaan verkleuren,
Net een schilderij
Zomer is voorbij
Maar daar gaan we niet om treuren,
Want de herfst hoort erbij

En de kikker ziet het niet zo zitten
in de modder gaat ie lekker pitten

Alle blaadjes gaan verkleuren,
Net een schilderij
Zomer is voorbij
Maar daar gaan we niet om treuren,
Want de herfst hoort erbij

En de hamster haalt met vlugge pootjes
Voor de winter knolletjes en nootjes

Alle blaadjes gaan verkleuren,
Net een schilderij
Zomer is voorbij
Maar daar gaan we niet om treuren,
Want de herfst hoort erbij

En de zwaluw zegt ik ga hem smeren
In het warme zuiden ga ik logeren

Alle blaadjes gaan verkleuren,
Net een schilderij
Zomer is voorbij
Maar daar gaan we niet om treuren,
Want de herfst hoort erbij

ACTIVITEITEN

alle activiteiten zijn voor leden van PCOB en KBO

Bijeenkomst in 'De Schakel'

Woensdagmiddag 11 september hebben we een gezellige middag gehad. Wij hebben gesjoeld en rummikub gespeeld. Wij waren met 12 personen. Het was een gezellige middag. Maar waar was u?

Programma: Woensdagmiddag 9 oktober is er een lunch om 13:00 uur. Na de lunch komt de heer Lex Niekel ons vertellen (met beelden) over zijn treinreis door Mongolië.

Als u mee wilt lunchen, bel mij dan en wacht niet te lang want er kunnen maar 50 mensen in de zaal.

De lunch bestaat uit: soep, broodje kroket en broodje ei of kaas, melk of karnemelk.

OOK VOOR KBO LEDEN!

Aanmelden: verplicht vóór 9 oktober bij ondergetekende, telefoonnummer 023-529 31 59.

Kosten: € 10,--

Datum en tijd: woensdag 9 oktober, 13:00 – 16:00 uur

Plaats: 'De Schakel', Pijnboomstraat 11, Haarlem-Noord.

Dus leden van KBO-PCOB, komt u allen.

Hartelijke groeten,
Nel Pool-Verbeek

AANDACHT VOOR MENSEN (PCOB)

Onze bijzondere jarigen

Wij wensen alle jarigen dus ook degene die geen kroonjaar vieren een fijne verjaardag toe en bovenal een goed nieuw levensjaar.

Er zijn deze maand enkele PCOB leden die een kroonjaar vieren maar waarvan wij geen goed telefoonnummer hebben zodat wij hen niet kunnen vragen of zij vermeld willen worden in de Aandacht.

Indien u wenst dat wij uw kroonjaar alsnog vermelden, verzoek ik u om contact op te nemen met ons bestuurslid mevrouw Rina de Leeuw-van Dongen, tel. 023-526 28 77.

Nieuwe leden Er hebben zich twee nieuwe leden aangemeld. Welkom bij de PCOB .

Overleden

In de afgelopen periode zijn, voor zover ons bekend, drie leden overleden. Mogen zij zijn opgenomen in Gods ontferming.

===== ***Einde van de bijdrage van de PCOB*** =====

Titel: De wasvrouwen
Gemaakt: 2008
Kunstenaar: Cala Rump
Locatie: in Groet (Schoorl), gem. Bergen

(foto Harry Heemskerck, gemaakt tijdens een heerlijke fietstocht op 12 sept. 2019. Leuk om te vergelijken met het beeldje van de wasvrouw op de voorzijde)

MEDITATIEF

Hoop

Diep in onszelf dragen we hoop:
als dat niet het geval is,
is er geen hoop.

Hoop is de kwaliteit van de ziel
en hangt niet af
van wat er in de wereld gebeurt.

Hoop is niet voorspellen of vooruitzien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.

Hoop in deze diepe en krachtige betekenis
is niet hetzelfde als vreugde omdat alles goed gaat
of bereidheid je in te zetten voor wat succes heeft.

Hoop is ergens voor werken omdat het goed is,
niet alleen omdat het kans van slagen heeft.
Hoop is niet hetzelfde als optimisme,
evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.

Wel de zekerheid dat iets zinvol is
afgezien van de afloop,
het resultaat.

*Vaclav Havel - 1936-2011
Voormalig dissident en president van Tsjecho-Slowakije
en daarna van Tsjechie,
politicus, schrijver en dichter.*

(paars is de kleur van de hoop)

NUTTIGE CONTACTEN

Buurt- en Wijkcentrums

In buurtcentrums en wijkcentrums zijn veel activiteiten, ook voor senioren. Loop er eens binnen en laat u informeren. Je kunt er een kopje koffie drinken, elkaar ontmoeten en vaak is er gelegenheid om eens te eten. Wellicht is er ook iets voor u bij.

Hieronder staan de adressen van enkele buurt- en wijkcentra.

Buurtcentrum De Hamelink, Noormannenstraat 1
Buurtcentrum De Tulp, Voortingplantsoen 56
Trefpunt 't Trionk, Van Oosten de Bruynstraat 60
Wijkraadsgebouw Vijfhoek-Raaks-Doelen, Nieuwe Kerksplein 17
Wijkcentrum De Wereld, Laan van Berlijn 1
Wijkcentrum De Ringvaart, Floris van Adrichemlaan 98
Wijkcentrum De Horizon, Ambonstraat 2
Wijkcentrum Binnensteeds, Nieuwe Groenmarkt 20

Sociale Wijkteams

Schalkwijk 1 (Boerhaavewijk, Meerwijk)	023-543 09 91
Schalkwijk 2 (Europawijk, Molenwijk)	023-543 09 92
Oost 1 (Slachthuisbuurt enz.)	023-543 09 93
Oost 2 (Parkwijk, Zuiderpolder)	023-543 09 94
Noord 1 (Noord-Noord)	023-543 09 95
Noord 2 (Noord-Zuid)	023-543 09 96
Centrum en Rozenprieel	023-543 09 97
Zuid-West	023-543 09 98
Zandvoort	023-574 04 50

Voor vragen over...

Neemt u contact op met...

Administratie leden KBO (zie ook bladzijde 2)	mw. N. van Kampen	023-525 27 98
Activiteiten door KBO-PCOB	dhr. J. Stuve	023-536 80 45
Activiteiten door anderen	Kennemerhart	023-5 214 214
Belastingzaken (coördinator)	dhr. H. van Elk	023-524 62 66
Cliënt-ondersteuner KBO-PCOB	mw. I. Woerde	023-533 16 80
Computercursussen	zie de website	
Computerhulp (coördinator)	dhr. T. van der Voort a.voort4410@gmail.com	06-505 17 299
Consultatiebureau (gezondheid)		
	Stichting St. Jakob	023-892 29 80
Fietsen	dhr. J. Goossens	06-102 65 373
Hulpvragen en Schuldhulpverlening (gem. Haarlem en Zandvoort)	zie Sociale Wijkteams op de vorige blz.	
Hulpvragen (gem. Bloemendaal)		023-525 03 66 06-103 88 354
Juridisch loket Haarlem	Bureau rechtshulp	0900-8020
Levensvragen (Praat- & Luistercafé)		
	mw. M. Mathijssen	06-488 25 154
	mw. N. Dellebeke	023-525 13 46
<i>Ouderenadviseur: heet voortaan cliënt-ondersteuner: zie hierboven</i>		
Ouderenombudsman (steun)	Haarlem	0900-6080100
Privacywet AVG	dhr. H. Broek	023-527 01 06
Reizen	mw. R. Visser	023-526 13 05
Rijbewijzen (alle vragen)	zie ook onze website	085-488 36 16
Secretariaat KBO-Haarlem	zie bladzijde 2	023-535 09 01
Service- Juristen- en Pensioentelefoon	KBO-PCOB Utrecht	030-340 06 55
Themamiddagen PCOB	mw. N. Pool-Verbeek npool@quicknet.nl	023-529 31 59
Wandelen	mw. N. Teeuwen	023-527 18 92
Website www.kbohaarlem.nl	dhr. R. Veltkamp	023-531 38 95
WMO – hulpvragen	zie: Hulpvragen hierboven.	
Zilveren Kruis. <i>De collectiviteitscode van KBO en PCOB is: 207 000 837</i>		
Zorgbalans-Zorgcentrale Haarlem		023-891 89 18